

Marianne Jelveds tale ved Radikale Venstres landsmøde

Taler

Marianne Jelved
Partileder for Radikale Venstre

Dato

11. september 1993

Sted

Hotel Nyborg Strand

Fra landsmødet i 1992 lød meldingen fra radikale græsrodder: systemskifte. Samtidig var der klar opbakning til det radikale budskab: det afgørende for Det Radikale • Venstres samarbejde i Folketinget er og vil være den politik, der skal føres.

Den 14. januar meddelte den nuværende statsminister, at han og KV-regeringen trådte tilbage. Poul Nyrup Rasmussen blev forhandlingsleder. Der blev forhandlet et regeringsgrundlag, stærkt præget af DRV's politik. Vi stod over for 3 store opgaver: afstemningen den 18. maj, formandskabet i EF, den stigende arbejdsløshed. Disse store opgaver og den parlamentariske situation krævede en regeringskonstellation, der kunne skabe resultater, og stabilitet i Folketingets arbejde i resten af valgperioden.

4-partiregeringen blev dannet. Afstemningen den 18. maj blev et ja. Formandskabet blev varetaget på udmærket vis. Og væsentlige dele af regeringsgrundlaget er ved DRV er blevet skarpt kritiseret af den nye opposition for "at have skiftet side" – som det hedder – uden et valg.

Jeg vil gerne understrege: når der opstår en parlamentarisk situation, der kræver en løsning, så sætter DRV sig ikke ud på sidelinjen. Så påtager vi os et medansvar for, at der kan skabes løsninger. Og hvis det politiske grundlag er i orden, så tager vi vores del af ansvaret på os.

Kort sagt: vi bruger vælgernes mandat til at få mest mulig af vores politik igennem.

Er de radikale til venstre, til højre, borgerlige eller hvad?

Vi kender melodien. Kære landsmøde: Vi er hverken til den ene eller til den anden. Vi er radikale, og vi skifter ikke politik, fordi vi skifter position. Vi har vores mål og visioner, som vi arbejder for. DRV er et radikalt socialt-liberalt parti, der bygger på principperne:

Den personlige frihed og det personlige. Den sociale anstændighed på et humanistisk grundlag.

Den radikale holdning: vi nøjes ikke med at reparere symptomer, vi vil have fat i deres årsager.

Det danske samfund er forment af generationerne før os. Nu er det vores ansvar at sætte vores kræfter ind på at forme fremtidens vilkår for de næste generationer.

Analyse efter analyse beskriver de politiske systemers krise, partiernes krise, industrisamfundenes krise, den økologiske krise, de politiske lederes krise, valutakrise – osv.

Der er opbrud og tendenser til opløsning af det kendte omkring os i vores hverdag. Kaos, forvirring, forandring, usikkerhed, syndebukke, polarisering er ord fra de daglige medier.

En ting er i al fald sikker: der er ingen forhold, der er en selvfølge, hverken vores folkestyre eller vores rets- og velfærdssamfund, hverken EF's eller FN's muligheder for at løse deres opgaver, hverken det tidligere Sovjetunionens eller Øst- og Centraleuropas vej til demokrati og markedsøkonomi.

Hvis vi vil bevare og udvikle vores eget demokrati og velfærdssamfund, de internationale samarbejdsorganer og

det internationale retssamfund, så kræver det en stadig aktiv indsats, et solidt politisk arbejde.

Mange problemer kommer til os udefra, og Danmark kan ikke isolere sig og hytte sit eget. Vi er en del af verdenssamfundet.

Arbejdsløsheden er et hovedproblem. Det kan vi alene ikke løse. Det er også et

internationalt anliggende. Den internationale lavkonjunktur forøger problemet, og den synliggør skrøbeligheden i det internationale samarbejde. Lige under overfladen lurer protektionisme og konkurrence på statskasser (statsstøtte).

EMS-sammenbruddet er et trist eksempel på, at når det endelig gælder for alvor, så er man ikke parat til at bruge spillereglerne og systemet. Når elefanterne slås, så trampes græsset ned.

Et stabilt valutasamarbejde er et vigtigt middel til at holde inflationen nede og til at få renten ned. Det bedste middel mod ustabiliteten er, at økonomierne er sunde, og at arbejdsløsheden bringes ned.

Man skal ikke tage fejl: den økonomiske politik og ønsket om at vende lavkonjunktoren er ikke et mål i sig selv. Det er et middel til at løse de udfordringer, vi har, og som vi skal klare: hjælpen til u-lande, til Øst- og Centraleuropa, de globale miljøproblemer, fattigdomsproblemet, sociale problemer, den stigende ledighed, de etniske konflikter, den stigende befolkningstilvækst i de fattige lande.

Ja, men hvordan hænger økonomisk vækst sammen med miljøhensyn, og giver det flere arbejdspladser? Tiden tillader ikke en grundlæggende diskussion. Den skal vi tage i den kommende tid. Men blot nogle enkelte synspunkter: Det væsentlige er ikke væksten, men under hvilke betingelser væksten sker. Nulvækst er ingen miljøgaranti. Ny produktionsteknik vil ofte være mindre ressourcekrævende og mindre forurenende. Forbrug er ikke nødvendigvis af det onde: energibesparende husholdningsartikler, udskiftning af stærkt forurenende biler, mere vedligeholdelse af boliger, bedre pleje af syge og gamle for at nævne noget.

Det er derimod vigtigt at anvende bl. a. økonomiske virkemidler for at opnå en bæredygtig udvikling. D.v.s. at produktion og adfærd skal tage hensyn til, at livsgrundlaget for kommende generationer ikke forringes – snarere forbedres.

Derfor skal der udarbejdes relevante miljøindikatorer for miljøtilstanden, så det kan sikres, at udviklingen går i den rigtige retning. Det arbejde er igang internationalt, men også nationalt under overskriften: det grønne nationalregnskab.

Kan vi få ledigheden ned? Ja, vi skal sætte ind på flere fronter.

Nedbringelsen af ledigheden har første prioritet i den økonomiske politik. Fald i ledigheden vil" desuden nedbringe underskuddet på de offentlige finanser. Og det er en målsætning, som skal fastholdes.

Der skal ske en kraftig forøgelse af mulighederne for uddannelser på alle niveauer. Orlovsordningerne skal bruges.

Vi skal følge op på "slip de ledige løs", så den enkeltes ressourcer bruges bedst muligt. Vi skal have en langt større fleksibilitet både på arbejdsmarkedet og for den enkelte, så omfanget af arbejde, uddannelse og fritid og tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet kan variere efter individuelle behov, herunder børnefamiliernes behov.

Noget af det vanskeligste, at se på, det er, at mange unge mennesker ikke får en chance for at prøve kræfter på arbejdsmarkedet. Det kan vi ikke acceptere i et anstændigt samfund. Vi skal sætte os det mål, at alle unge får muligheder for reelle uddannelser, der giver kompetence. Og at der skabes plads på arbejdsmarkedet. De skal have en chance. Det kræver nytænkning og flytning af hegnsplade. Og alle må være med til at løfte den op.

Det er under alle omstændigheder nødvendigt at diskutere også dette åbent og fordomsfrit.

Alt for mange mennesker føler, at de kommer i klemme i systemerne, og det er med til at skabe usikkerhed og bekymring. Kvaliteten af den offentlige sektor skal styrkes. De offentlige institutioner og myndigheder skal tage udgangspunkt i den enkelte brugers situation og behov og give reel indflydelse og reelle valgmuligheder. F.eks. bør det gamle menneske, der får tre hjemmehjælpstimer om ugen, have indflydelse på, hvem og hvordan de timer bruges.

Det betyder, at medarbejderne skal arbejde med et større selvstændigt ansvar. Det kræver et nyt slags samarbejde mellem den offentlige og den private sektor.

Alt for mange ting trækker i den forkerte retning. Grundlæggende værdier skifter. I et folkestyre som det danske kunne man forvente, at alle – ALLE – spørgsmål og emner kan diskuteres og debatteres. Det er dog grundlaget i en

demokratisk beslutningsproces. Men det er ikke nemt. Mulighederne for den åbne offentlige debat afgrænses af mediernes prioriteringer, og af blokeringer hos berørte og involverede.

Voldsmetoder og fascistiske tendenser og udenomsparlamentarismen lurер selv i det danske samfund. Selvfølgelig undermineres den politiske legitimitet, når selv folkevalgte bruger udenomsparlamentariske midler med den begrundelse, at Christiansborg skal råbes op. Er der overhovedet nogle legitime begrundelser for at bruge udenomsparlamentariske metoder? At disse metoder accepteres af mange viser, at de fælles værdier, der holder et samfund sammen, skrider.

Der er forståeligt nok megen usikkerhed over for fremtiden. Og der er ingen nemme løsninger. Politikerne har selv bidraget til illusionen om, at de konkrete resultater skabes på Christiansborg. Men det er faktisk folk selv, der skal udfylde de rammer, der gives fra politikerne.

Derfor er der hårdt brug for, at politikere og partier tager del i en diskussion om værdier og holdninger. Uden værdier og holdninger kan vi ikke finde retninger for den måde, vi skal indrette samfundet og løse problemerne på.

Det Radikale Venstre vil af al magt modarbejde, at flygtninge og indvandrere får skylden for alvorlige sociale problemer, som har helt andre årsager.

Det betyder ikke, at udlændingepolitikken er ufejlbarlig. Det betyder ikke at integrationspolitikken er god nok, for det er den ikke.

Det vil, vi gerne medvirke til at gøre bedre. Vi vil bl.a. arbejde for en konsekvent linje i de krav, der skal stilles til de fremmede, og i sanktioner over for kriminelle asylansøgere. Men vi vil respektere de internationale konventioner, som Danmark har tilsluttet sig.

Det er vanskelige tider, vi lever i. Alle kriserne præger både det danske samfund og det internationale samfund.

Man kan vælge at lukke af for det hele, lade de andre om det, og sætte sig til at vente på bedre tider. Man kan også vælge selv at gøre noget for at få bedre tider. Man kan se kriserne som muligheder for forandringer. Vi kan lukke øjnene og ørene og sindet op og få øje på 1990'erne som mulighedernes årti. Og så kan vi

selv gøre noget, hvor vi har mulighederne:

for nye debatter om fælles værdier

for nye ideer og løsninger på nye og gamle

problemer

for en ny verdensorden

for fred i Mellemøsten

for en forhandlingsløsning i Bosnien-Herzegovina

for en styrkelse af FN

for en styrkelse af samarbejdet i EF og i Europa

for et stort skridt frem for det globale miljø og

for de fattige lande for et mere retsindigt, frisindet og storsindet samfund, der har sin legitimitet i demokratiets grundlæggende værdier.

Jo – vi har mulighedernes årti. Og de muligheder vil vi ikke forspilde, dem vil vi radikale bruge.

Godt landsmøde.

Kilde

Fra prof. Robert Klemmensens private samling

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Politisk tale, Radikale Venstre

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/marianne-jelveds-tale-ved-radikales-venstres-landsmoede-1993>